

2007 жылғы 1 қазандағы банк секторының ағымдағы жағдайы¹

Қазақстанда 2007 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 34 екінші деңгейдегі банк жұмыс істеуде, оның ішінде Алматы қаласында 32 банк, банктердің 34 филиалы және 343 есеп айырысу-касса бөлімі орналасқан.

2007 жылғы 26 қыркүйекте Агенттік «Мастербанк» АҚ –на банк қызметін жүзеге асыруға лицензия берді.

Банк секторының құрылымы	01.01.07	01.10.07
Екінші деңгейдегі банктердің саны, оның ішінде:	33	34
- шетелдің қатысуы бар банктер	14	14
- жарғылық капиталда ² мемлекеттің 100% қатысуы бар банктер	1	1
Екінші деңгейдегі банктердің филиалдарының саны	324	351
Екінші деңгейдегі банктердің есеп айырысу-касса бөлімдерінің саны	1 489	1 891
Екінші деңгейдегі банктердің шетелдердегі өкілдіктерінің саны	22	16
Қазақстан Республикасындағы резидент емес банктер өкілдіктерінің саны	23	26
Жеке тұлғалардың салымдарына (депозиттеріне) міндетті ұжымдық кепілдік беру (сақтандыру) жүйесіндегі қатысушы банктердің саны	32	32
Кастодиан қызметін жүзеге асыруға лицензиясы бар банктер саны	9	10

Капитал. Екінші деңгейдегі банктердің жиынтықты меншікті капиталының есептелген⁴ мөлшері ағымдағы жылдың басынан бастап 517,0 млрд. теңгеге (44,2%-ға) ұлғайды және 2007 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 1 685,6 млрд. теңге болды. Бұл ретте, бірінші деңгейдегі капитал 49,9%-ға 1 223,7 млрд. теңгеге дейін ұлғайды, ал екінші деңгейдегі капитал 35,2 %-ға немесе 521,2 млрд. теңгеге дейін ұлғайды.

Атауы	01.01.07	01.10.07	Өсімі % -бен
1-ші деңгейдегі капитал	816,5	1 223,7	49,9
Жарғылық капитал	593,6	892,6	50,4
Қосымша капитал	4,0	3,7	-7,5
Өткен жылдардың бөлінбеген таза кірісі	131,6	199,3	51,4
2-ші деңгейдегі капитал	385,4	521,2	35,2
Бөлінбеген таза кіріс	101,3	184,4	82,0
Реттелген борыш	368,0	434,4	18,0
3-ші деңгейдегі капитал	1,5	1,2	-20,0
<i>Барлық есептелген меншікті капитал</i>	1 168,6	1 685,6	44,2

2007 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша банк секторы меншікті капиталының тепе-теңдік көрсеткіштері өзгерген жоқ және k1 - 0,10 (0,06 нормативі кезінде) (қатысушысы банк холдингі болып табылатын банк үшін нормативі – 0,05), k2 - 0,14 (0,12 нормативі кезінде) (қатысушысы банк холдингі болып табылатын банк үшін нормативі – 0,10) болды.

Меншікті капитал тепе-теңдігінің көрсеткіштері	01.01.07	01.10.07
Бірінші деңгейдегі меншікті капиталдың жиынтық активтерге қатынасы (k1)	0,09	0,10
Тәуекел дәрежесі бойынша салмақталған баланстан тыс міндеттемелерге және активтерге меншікті капиталдың қатынасы (k2)	0,15	0,14
Меншікті капиталдың несие портфеліне қатынасы	0,20	0,19
Меншікті капиталдың құрылған провизияларға қатынасы	3,91	3,51
Меншікті капиталдың күмәнді кредиттерге қатынасы	0,43	0,33
Меншікті капиталдың үмітсіз кредиттерге қатынасы	12,43	16,21

Сонымен қатар жылдың басынан екінші деңгейдегі банктердің балансы бойынша меншікті капитал 870,4 млрд. теңгеден 469,6 млрд. теңгеге (53,9%) ұлғайып, есепті күнге 1 1 340,0 млрд. теңгені құрады.

Активтер. Ағымдағы жылдың басынан бастап банктердің жиынтық активтерінің мөлшері 2 597,3млрд. теңгеге (29,3%-ға) ұлғайды және есепті күнге 11 469,3 млрд. теңге болды.

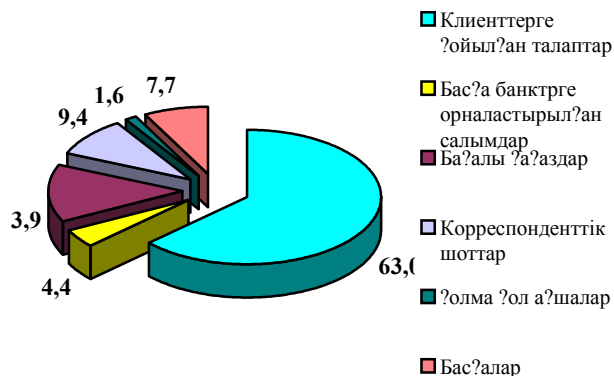
Банк секторының жиынтық активтерінің динамикасы және құрылымы	01.01.07		01.10.07		Өсімі % - бен
	млрд. теңге	% жиынтығына	млрд. теңге	% жиынтығына	
Ақша	145,2	1,6	197,5	1,7	36,0
Корреспонденттік шоттар	835,5	9,4	929,9	8,1	11,3
Бағалы қағаздар	1 231,2	13,9	855,9	7,5	-30,5
Басқа банктерге орналастырылған салымдар	393,1	4,4	396,3	3,5	0,8
Банкаралық заемдар	408,8	4,6	279,7	2,4	-31,6
Клиенттерге берілген заемдар	5 583,0	63,0	8 421,9	73,4	50,8
Капиталға инвестиция және реттелген борыштар	97,1	1,1	194,4	1,7	100,2
Негізгі құрал – жабдықтар және материалдық емес активтер	93,0	1,0	140,3	1,2	50,9
Басқа активтер	85,1	1,0	53,4	0,5	-37,3
Активтердің барлығы	8 872,0	100	11 469,3	100	29,3

Банктер активтерінің құрылымында клиенттерге берілген заемдар (73,4%), бағалы қағаздар портфелі (7,5%), корреспонденттік шоттардағы қалдықтар (8,1%), басқа банктерге орналастырылған салымдар (3,5%) үлкен үлес алады. Клиенттерге берген заемдар 2 838,9 млрд. теңгеге немесе 50,8%-ға ұлғайды, корреспонденттік шоттардағы қалдықтар 94,4млрд. теңгеге немесе 11,3%, %-ға ұлғайды, бағалы қағаздар 375,3 млрд. теңгеге немесе 30,5%, кеміді, басқа банктерде орналастырылған салымдар - 3,2 млрд. теңгеге немесе 0,8 %-ға кеміді, банкаралық заемдар 129,1 млрд. теңгеге немесе 31,6% кеміді, капиталға инвестициялар және реттелген борыш – 97,3 млрд. теңгеге немесе 75,0 %-ға өсті.

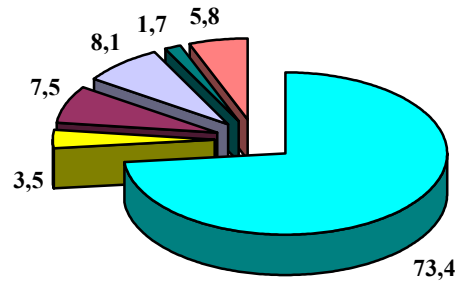
Жыл басынан баланс⁴ бойынша мерзімі өткен берешек 75,1 млрд. теңгеден 0,1 млрд. теңгеге (0,1%) кеміді және есепті күні 75,0 млрд. теңге құрады.

Мерзімі өткен сыйақыларды көрсету шоттарындағы қалдықтар ағымдағы жылдың 01 қаңтарынан бастап 2,8 есе өсті және 2007 жылғы 01 қазандағы жағдай бойынша 12,9 млрд. теңгені құрады.

01.01.07 ж. жағдай бойынша банк секторы активтерінің құрылымы (%)

01.10.07 ж. жағдай бойынша банк секторы активтерінің құрамы (%)

Жыл басынан бастап жіктелуге жататын активтер мен шартты міндеттемелер мөлшері 2 030,3 млрд. теңгеге (18,0%-ға) 13 272,8 млрд. теңгеге дейін өсті.

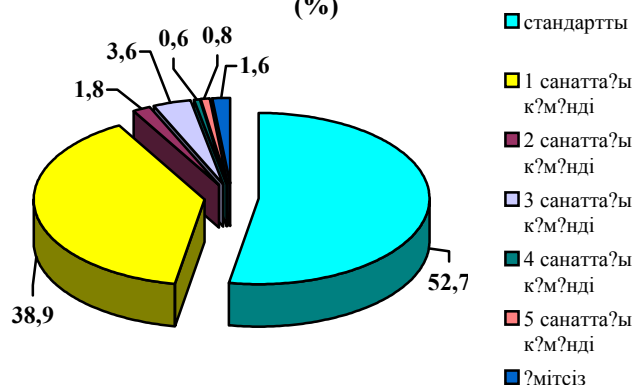
Стандартты активтер мен шартты міндеттемелердің үлес салмағы 58,1% құрады, күмәнділер - 26,9% -дан 41,1% -ға дейін ұлғайды, үмітсіз активтердің және шартты міндеттемелердің үлесі 0,8% құрады.

Активтердің және шартты міндеттемелердің сапасының динамикасы	01.01.07		01.10.07	
	негізгі борыш сомасы, млрд. теңге	жиынтығына % -бен	негізгі борыш сомасы, млрд. теңге	жиынтығына % -бен
Барлық активтер мен шартты міндеттемелер	11 242,5	100	13 272,8	100
Стандартты	8 117,7	72,2	7 712,8	58,1
Күмәнді	3 026,9	26,9	5 452,4	41,1
1 санатты күмәнді – төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	2 587,9	23,0	4 330,40	32,6
2 санатты күмәнді – төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде	112,7	1,0	577,3	4,3
3 санатты күмәнді – төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	236,1	2,1	434,9	3,3
4 санатты күмәнді - төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде	39,0	0,3	64,5	0,5
5 санатты күмәнді	51,2	0,5	45,3	0,3
Үмітсіздер	97,9	0,9	107,6	0,8

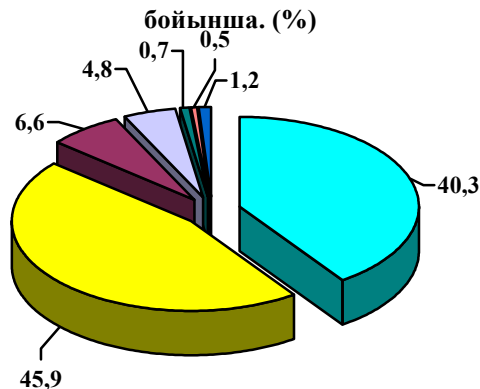
Қаралып отырған кезең ішінде банктердің кредит портфелі құрылымында стандартты кредиттер үлесі 52,7%-дан 40,3%-ға дейін кеміді, күмәнді кредиттердің үлесі 45,7%-дан 58,5%-ға дейін ұлғайды, үмітсіз кредиттердің үлесі 1,2%-да құрады.

Несиелік портфель сапасының динамикасы	01.01.07		01.10.07	
	негізгі борыш сомасы млрд. теңге	% -бен жиынтығына	негізгі борыш сомасы млрд. теңге	% -бен жиынтығына
Несиелік портфельдің барлығы	5 991,8	100	8 701,60	100
Стандартты	3 154,4	52,7	3 506,00	40,3
Күмәнді	2 743,4	45,7	5 091,60	58,5
1 санатты күмәнді - төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	2 332,0	38,9	3 997,70	45,9
2 санатты күмәнді – төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде	109,8	1,8	574,90	6,6
3 санатты күмәнді – төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	214,7	3,6	413,6	4,8
4 санатты күмәнді - төлемдерді кешіктірген немесе уақтылы төлемеген кезде	38,1	0,6	61,4	0,7
5 санатты күмәнді	48,8	0,8	44	0,5
Үмітсіз	94,0	1,6	104	1,2

Несие портфелінің сапасы бойынша құрылымы 01.01.07ж. жағдай бойынша.
(%)

Несие портфелінің сапасы бойынша құрылымы 01.10.07ж. жағдай бойынша. (%)

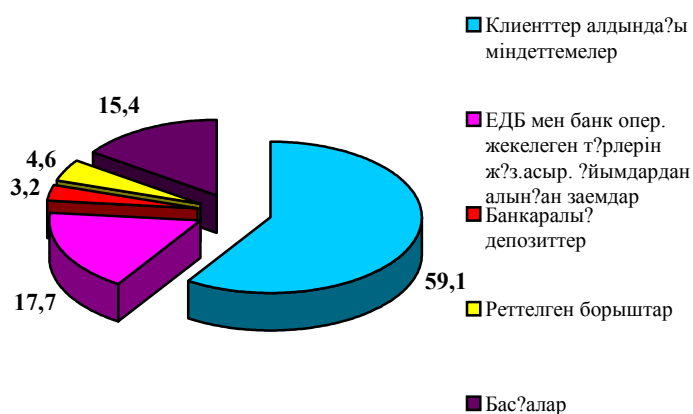
Міндеттемелер. 2007 жылдан бастап екінші деңгейдегі банктер міндеттемелерінің жалпы сомасы 2 127,8 млрд. теңгеге (26,6%-ға) өсті және есепті кезеңнің соңына 10 129,4 млрд. теңге болды.

Банктер міндеттемелерінің артуына клиенттер алдындағы міндеттемелер көлемінің 1 538,2 млрд. теңгеге 6 267,6 млрд. теңгеге дейін ұлғаюы елеулі ықпалын тигізді.

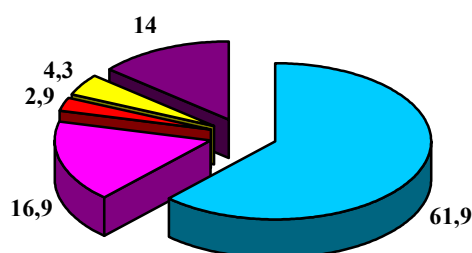
Банк секторының жиынтық міндеттемелерінің динамикасы және құрылымы	01.01.07		01.10.07		Өсімі в %-бен
	млрд. теңге	% -бен жиынтығына	млрд. теңге	% -бен жиынтығына	
Клиенттер алдындағы міндеттемелер	4 729,4	59,1	6 267,6	61,9	32,5
Банкаралық депозиттер	257,6	3,2	290,2	2,9	12,7
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған заемдар	2,2	0,0	1,9	0,0	-13,6
Халықаралық қаржы ұйымдарынан алынған заемдар	27,4	0,3	75,8	0,7	176,6
Банктік операциялардың жекелеген түрлерін жүзеге асырушы ұйымдар мен басқа банктерден алынған заемдар	1 414,3	17,7	1 713,1	16,9	21,1
Бағалы қағаздармен «РЕПО» операциялары	530,0	6,6	332,8	3,3	-37,2
Реттелген борыштар	368,0	4,6	434,4	4,3	18,0

Айналысқа шығарылған бағалы қағаздар	418,8	5,3	462,3	4,6	10,4
Басқа кредиторлар	148,7	1,9	272,1	2,7	83,0
Басқа міндеттемелер	105,2	1,3	279,20	2,8	165,4
Міндеттемелердің барлығы	8 001,6	100	10 129,4	100	26,6

**Банк секторы міндеттемелерінің құрылымы
01.01.07ж. жағдай бойынша (%)**

Банк секторы міндеттемелерінің құрылымы 01.10.07ж. жағдай бойынша (%)

Заңды және жеке тұлғалардың алдындағы міндеттемелер 2007 жылдың басынан бастап 1 559,0 млрд. теңгеге немесе 33,1% -ға өсті және 2007 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 6 273,9 млрд. теңгені құрады.

2007 жылдың басынан жеке тұлғалардың салымдары 35,9% -ға немесе 371,7 млрд. теңгеге өсті.

Клиенттердің салымдары	01.01.07		01.10.07		Өсімі в %-бен Прирост, в %	
	барлығы	Оның ішінде шетел валютасында	барлығы	Оның ішінде шетел валютасында	барлығы	Оның ішінде шетел валютасында

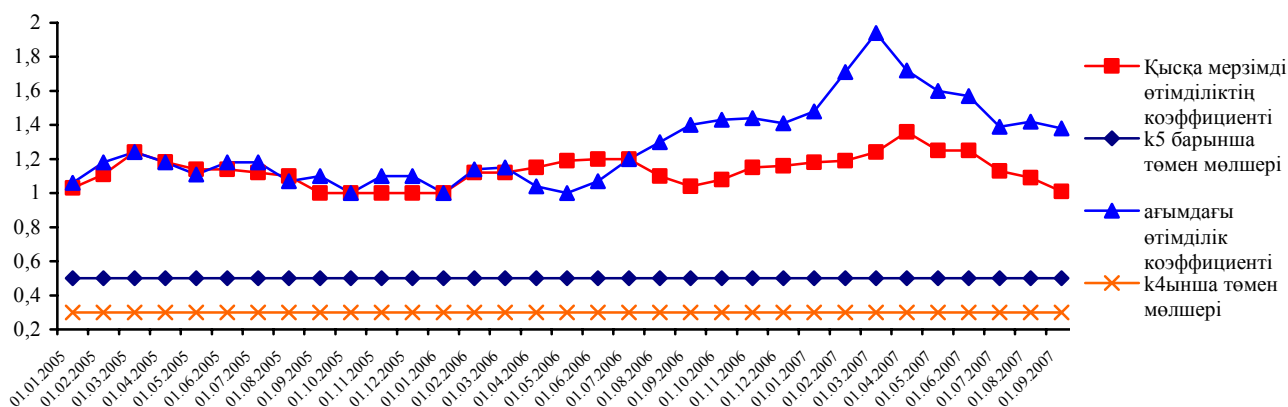
млрд. теңге

Салымдардың барлығы оның ішінде:	4 714,9	2 740,2	6 273,9	3 790,3	33,1	38,3
Занды тұлғалардың салымдары, оның ішінде:	3 680,7	2 395,8	4 868,0	3 272,8	32,3	36,6
Арнайы тағайындалған еншілес ұйымдардың салымдарын қоса алғандағы клиенттердің ағымдағы және карт-шоттары	2 334,4	1 755,7	3 548,2	2 817,0	52,0	60,4
Талап ету бойынша салымдар	6,4	0,8	10,3	2	60,9	2,5 есе
Мерзімді салымдар	1 336,6	637,4	1 304,30	451,5	-2,4	-29,2
Шартты	3,3	1,9	5,2	2,2	57,6	15,8
Жеке тұлғалардың салымдары, оның ішінде:	1 034,2	344,4	1 405,9	517,5	35,9	50,3
Клиенттердің ағымдағы және карт-шоттары	132,6	29,6	157,7	27,3	18,9	-7,8
Талап ету бойынша салымдар	30,6	12,3	30,9	11	1,0	-10,6
Мерзімді салымдар	870,0	302,0	1 214,6	478,8	39,6	58,5
Шартты	1,0	0,5	2,7	0,4	2,7 есе	-20,0

Занды тұлғалардың салымдары 32,3%-ға өсті, оның ішінде клиенттердің ағымдағы және карт-шоттары 52,0%-ға немесе 1 213,8 млрд. теңгеге өсті, талап етілгенге дейінгі салымдар бойынша қаражат сомасы 3,9 млрд. теңгеге өсті, мерзімді салымдар сомасы 2,4%-ға немесе 32,3 млрд. теңгеге төмендеді. .

Өтімділік. Ағымдағы жылдың 1 қазандағы жағдай бойынша банк жүйесінің өтімділік деңгейі аса жоғары деңгейде сақталды. 2007 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша ағымдағы өтімділіктің жиынтық коэффициенті жеке банк үшін барынша төмен 0,3 нормасы кезінде 1,36 болды, қысқа мерзімді өтімділік коэффициенті барынша төмен 0,5 мөлшері кезінде – 0,99 болды.

Банк секторының өтімділік деңгейінің динамикасы

Кірістілік. 2007 жылғы 1 қазанда екінші деңгейдегі банктер табыс салығын төлегеннен кейін 184,4 млрд. теңге мөлшерінде (2006 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша – 88,1 млрд. теңге) жиынтық таза кіріс алды. Кірістердің жиынтық мөлшері 1 270,3 млрд. теңге болды (2006 жылғы 1 қазанда – 613,0 млрд. теңге), шығыстар – 1 085,9 млрд. теңге (2006 жылғы 1 қазанда – 524,9 млрд. теңге) болды.

млрд. теңге

Банк секторының кірістілігі	01.10.06	01.10.07	Өзгеруі (+;-), %-бен
Сыйақы алуға байланысты кірістер	422,4	886,7	2,1 есе
Сыйақы төлеуге байланысты шығыстар	230,4	469,9	2,0 есе
Сыйақы алуға байланысты таза кіріс	192,0	416,8	2,2 есе
Сыйақы алуға байланысты емес кірістер	189,4	382,7	2,0 есе
Сыйақы төлеумен байланысты емес шығыстар	281,3	578	2,0 есе
Сыйақы алумен байланысты емес таза кіріс (шығын)	-91,9	-195,3	2,1 есе
Көзделмеген баптар	0,9	0,2	-65,32
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кіріс	101	221,7	2,2 есе
Табыс салығын төлеуге байланысты шығыстар	12,9	37,3	2,9 есе
Табыс салығы төленгеннен кейінгі таза кіріс	88,1	184,4	2,1 есе

Пайыздық кірістер құрылымында клиенттерге берілген заемдар бойынша (89,1% немесе 790,2 млрд. теңге) сыйақыны алуға байланысты кірістер біршама көп үлес алды, ал пайыздық шығыстар құрылымында – клиенттердің талаптары бойынша (62,9% немесе 295,8 млрд. теңге) сыйақы төлеумен байланысты шығыстар орын алады. Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің жиынтық активтерге (ROA) қатынасы 1,61% (01.10.06ж. жағдай бойынша – 1,54%) болса, табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің меншікті капиталына (ROE) қатынасы 16,54% болды (01.10.06ж. жағдай бойынша – 16,16%).

Банк секторының кірістілігін сипаттайтын жиынтық көрсеткіштер	01.10.06	01.10.07
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің жиынтық активтерге қатынасы (ROA)	1,54	1,61
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің меншікті капиталға қатынасы (ROE)	16,16	16,54
Сыйақы (мүдде) алуға байланысты кірістердің жиынтық активтерге қатынасы	6,42	7,73
Сыйақы (мүдде) алуға байланысты кірістердің жиынтық несие портфелінің кредиттеріне қатынасы	8,00	9,08
Дилингтік операциялар бойынша таза кірістің табыс салығы төленгенге дейінгі таза кіріске қатынасы	21,81	24,40
Сыйақы (мүдде) төлеуге байланысты шығыстардың жиынтық міндеттемелерге қатынасы	3,87	4,64
Жиынтық активтерге резерв жасауға шығыстардың қатынасы	1,41	1,38

Банк секторының шоғырлануы. 2007 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 3 ірі банктің банк секторының жиынтық активтеріндегі үлесі 57,9%-дан 58,0%-ға дейін өсті, 3 ірі банктің банк секторының жиынтық міндеттемелеріндегі үлесі 58,6% -дан % -ға дейін төмендеді.

3 ірі банктің банк секторының жиынтық несие портфеліндегі кредиттерінің үлесі 60,5% болды.

2007 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 3 ірі банктің үлесіне екінші деңгейдегі банктердегі жеке тұлғалар депозиттерінің жалпы көлемінің 64,0%-ы келеді.

Жиынтық банк секторынан үлес	01.01.07	01.10.07
Үш ірі банктің активтері	57,9	58,0
Үш ірі банктің міндеттемелері	58,6	57,9

Үш ірі банктің меншікті капиталы	54,6	57,8
Үш ірі банктің несие портфелі	58,3	59,9
Үш ірі банк клиенттерінің ⁵ депозиттері, оның ішінде	58,9	63,0
- заңды тұлғалардың	62,9	62,5
- жеке тұлғалардың	44,6	64,5

Экономикадағы банк секторының ролі

Қазақстан экономикасындағы банк секторының рөлін сипаттайтын көрсеткіштер динамикасы	01.01.02	01.01.03	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.10.07
ЖІӨ млрд.теңге ⁵	3 250,6	3 747,2	4 612,0	5 870,0	7 453	10 139,5	12 464,10
Несие портфелінің қатынасы, % ЖІӨ-ге	25,1	30,6	36,3	45,8	60,6	87,5	92,0
Несие портфелінің қатынасы, % ЖІӨ-ге	15,9	19,1	23,6	30,9	41,1	59,1	69,8
Меншікті капиталдың қатынасы, % ЖІӨ-ге	3,8	4,3	5,1	5,9	7,9	11,5	13,5
Клиенттер депозиттерінің қатынасы ЖІӨ-ге	15,0	18,6	21,1	27,4	33,9	46,5	50,3

1 - 01.10.07 ж. жағдай бойынша ақпаратқа «Қазақстан Даму Банкі» АҚ деректері енгізілмей берілген;

⁴ - уәкілетті орган бекіткен екінші деңгейдегі банктердің үшін нормативтік мәндер мен пруденциалдық нормативтерді есептеу әдістемесі туралы Ережеге сәйкес;

⁴ - баланс бойынша мерзімі өткен берешекке клиенттердің заемдар, факторинг, форфейтинг, қаржы лизинг бойынша берешегі кіреді (1327, 1328, 1409, 1421, 1423, 1424 шоттары); заемдар бойынша мерзімі өткен сыйақы 1741 б/шотында көрсетілген;

⁸ Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігінің 2006 жылға болжамдық деректері;